

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
80/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. június 5.

A C-673/16. sz. ügyben hozott ítélet
Relu Adrian Coman és társai kontra Inspectoratul General pentru Imigrări és
társai

Az uniós polgárok és családtagjaik szabad tartózkodáshoz való jogáról szóló uniós jogi rendelkezések értelmében vett „házastárs” fogalma magában foglalja az azonos nemű házastársakat

Noha a tagállamok szabadságot élveznek a tekintetben, hogy engedélyezik-e, vagy sem az azonos nemű személyek közötti házasságkötést, nem akadályozhatják valamely uniós polgár szabad tartózkodáshoz való jogát azzal, hogy nem uniós állam állampolgárságával rendelkező, azonos nemű házastársától megtagadják a területükön való tartózkodáshoz való származékos jogot

R. A. Coman román állampolgár és R. C. Hamilton amerikai állampolgár négy évig élt együtt az Egyesült Államokban azt megelőzően, hogy 2010-ben Brüsszelben házasságot kötöttek. 2012 decemberében R. A. Coman és házastársa kérelemmel fordult a román hatóságokhoz, hogy tájékoztassák őket azon eljárásról és feltételekről, amelyek mellett R. C. Hamilton, R. A. Coman családtagjának minőségében három hónapot meghaladó jogszerű tartózkodásra vonatkozó engedélyt kaphat Romániában. E kérelem a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásáról szóló irányelven alapult¹, amely lehetővé teszi az e szabadságot gyakorló uniós polgár házastársa számára, hogy az előbbi tartózkodása szerinti tagállamban házastársához csatlakozzon.

E kérelemre válaszul a román hatóságok tájékoztatták R. A. Comant és R. C. Hamiltont, hogy az utóbbit csak három hónapos tartózkodási jog illeti meg, mégpedig azért, mert Romániában nem minősülhet uniós polgár „házastársának”, mivel e tagállam nem ismeri el az azonos nemű személyek közötti házasságot.

R. A. Coman és R. C. Hamilton ekkor keresetet indított a román bíróság előtt az iránt, hogy a bíróság állapítsa meg szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetés megvalósulását az Unió területén való szabad mozgáshoz való jog gyakorlása tekintetében. A Curtea Constituțională (alkotmánybíróság, Románia), amelyhez e jogvita keretében alkotmányellenességi kifogást nyújtottak be, azt kérdezi a Bíróságtól, hogy R. C. Hamilton a szabad mozgáshoz való jogát gyakorló uniós polgár „házastársának” fogalma alá tartozik-e, következésképpen Romániában állandó tartózkodáshoz való jog illeti-e meg.

A mai napon kihirdetett ítéletében a Bíróság mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásáról szóló irányelv kizárólag valamely uniós polgár olyan tagállamokba való belépésének és tartózkodásának feltételeit szabályozza, amelyeknek e személy nem állampolgára, és az irányelv nem keletkeztet származékos tartózkodási jogot uniós polgár nem uniós állam állampolgárságával rendelkező családtagja számára olyan tagállamban, amelynek ez az uniós polgár az állampolgára. Következésképpen az irányelv nem keletkeztethet származékos tartózkodási jogot R. C. Hamilton számára abban a tagállamban, amelynek R. A. Coman az állampolgára, Romániában. A Bíróság emlékeztet ugyanakkor arra, hogy **bizonyos esetekben uniós polgár nem uniós állam állampolgárságával rendelkező családtagjait, akik**

¹ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.).

az irányelv rendelkezései alapján nem rendelkezhetnek származékos tartózkodási joggal abban a tagállamban, amelynek állampolgárságával ez az uniós polgár rendelkezik, megilleti ez a jog az Európai Unió működéséről szóló szerződés 21. cikkének (1) bekezdése alapján (amely rendelkezés közvetlenül az uniós polgárokra ruhazza a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való alapvető és egyéni jogot).

A Bíróság ezt követően rámutat, hogy az e származékos tartózkodási jog megadásával kapcsolatos feltételek nem lehetnek szigorúbbak, mint a tartózkodási jog olyan uniós polgár nem uniós állam állampolgárságával rendelkező családtagja számára történő megadása tekintetében az irányelvben előírt feltételek, amely uniós polgár a szabad mozgáshoz való jogát valamely, az állampolgársága szerintől eltérő tagállamban való letelepedés útján gyakorolta.

A Bíróság megállapítja, hogy a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásáról szóló irányelv keretében a „házastárs” fogalma, amely olyan személyt jelöl, akit egy másik személyhez házassági kötelék fűz, nemi szempontból semleges, ekként magában foglalhatja az érintett uniós polgár azonos nemű házastársát. A Bíróság pontosítja mindazonáltal, hogy a személyi állapot, amelynek körébe a házasságra vonatkozó szabályok tartoznak, a tagállamok hatáskörébe tartozó terület, és az uniós jog nem sérti e hatáskört, a tagállamok szabadságot élveznek tehát a tekintetben, hogy rendelkeznek e, vagy sem azonos nemű személyek házasságáról. A Bíróság kiemeli továbbá, hogy az Unió tiszteletben tartja tagállamai nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének.

A Bíróság úgy ítéli meg mindazonáltal, hogy az, ha valamely tagállam megtagadja az olyan házasságnak kizárólag nem uniós állam állampolgára származékos tartózkodási jogának megadása szempontjából történő elismerését, amelyet ezen állampolgár a vele azonos nemű uniós polgárral valamely másik tagállamban kötött, akadályozhatja ezen uniós polgár tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogának gyakorlását. Ez azt eredményezné, hogy a szabad mozgáshoz való jog tagállamonként változna az azonos nemű személyek közötti házasságra vonatkozó nemzeti jogi rendelkezésektől függően.

Ezt követően a Bíróság emlékeztet arra, hogy a személyek szabad mozgása az érintett személyek állampolgárságától függetlenül korlátozható, ha objektív, közérdekű megfontolásokon alapul, és a nemzeti jog által jogszerűen követett célkitűzéssel arányos.

E tekintetben a közrendet, amelyre a jelen ügyben a szabad mozgáshoz való jog korlátozásának igazolásául hivatkoznak, szigorúan kell értelmezni, oly módon, hogy annak tartalmát az egyes tagállamok ne határozhatják meg egyoldalúan az uniós intézmények ellenőrzése nélkül. **Valamely tagállam azon kötelezettsége, hogy elismerje – kizárólag valamely, nem uniós állambeli állampolgár származékos tartózkodási jogának biztosítása szempontjából – az olyan, azonos nemű személyek közötti házasságot, amelyet egy másik tagállamban, annak jogával összhangban kötöttek, nem sérti ezen első tagállamban a házasság intézményét.** E kötelezettség különösen **nem foglal magában olyan kötelezettséget e tagállam számára, hogy az nemzeti jogában rendelkezzen az azonos nemű személyek közötti házasság intézményéről.** Ezenkívül egy ilyen, kizárólag valamely, nem uniós állam állampolgára származékos tartózkodási jogának megadása szempontjából történő elismerésre vonatkozó kötelezettség nem sérti az érintett tagállam nemzeti identitását, és nem veszélyezteti annak közrendjét.

A Bíróság végül emlékeztet arra, hogy egy olyan nemzeti intézkedés, amely akadályozza a személyek szabad mozgását, kizárólag akkor igazolható, ha ezen intézkedés összhangban van az Európai Unió Alapjogi Chartában biztosított alapvető jogokkal. Mivel a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapvető jogot a Charta 7. cikke biztosítja, a Bíróság kiemeli, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélezési gyakorlatából ugyancsak az következik, hogy egy homoszexuális pár által fenntartott kapcsolat ugyanolyan címen tartozhat a „magánélet” és a „családi élet” fogalma alá, mint egy hasonló helyzetben lévő heteroszexuális pár kapcsolata.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106